

Centrum Studiów Postkolonialno-Posttotalitarnych

Wydział Filologiczny Uniwersytetu Wrocławskiego

Trauma jako kulturowy palimpsest: (post)komunizm w kontekście porównawczym nowoczesności, totalitaryzmów i (post)kolonializmów

Wrocław, 2-3 czerwca 2016

Trauma zadana społeczeństwom przez reżimy komunistyczne oraz postraumatyczne symptomy, widoczne w niemal każdym obszarze dyskursu publicznego, to problemy, których niedostateczne rozpoznanie stanowi bolesny brak w przestrzeni krytycznej kultur Europy Środkowej i Wschodniej. Nasza konferencja ma na celu zbadanie, jak wiele form przybierała totalitarna trauma oraz jak przebiegał (post)traumatyczny okres przejściowy w regionie.

Ocena totalitarnej przeszłości była przedmiotem wielu dyskusji, niejednokrotnie stronnicych lub pogłębiających podziały. Dyskusje te nierzadko zresztą same w sobie były, na dyskursywnym poziomie, objawami stanów posttraumatycznych. Przedmiotem dyskusji konferencyjnych będzie także seryjność traumy we współczesnej historii państw Europy Środkowo-Wschodniej (od gett i gułagów po globalizację, od Holocaustu po masakry dokonywane przez reżimy komunistyczne i postkomunistyczne, od obozów koncentracyjnych po obozy dla imigrantów) oraz interakcje między historycznym i doświadczanym palimpsestem zaburzeń kulturowych.

Zainteresowanych udziałem w konferencji zapraszamy do zgłaszania interdyscyplinarnych i transdyscyplinarnych metodologii oraz proponowania modeli porównawczych, w zakres których mogłyby wejść badania nad traumą, badania nad okresem przejściowym, badania nad postkomunizmem, postkolonializm oraz badania postzależnościowe. Podejmowane mogą być też zagadnienia trans-historyczne i trans-regionalne, związane z wielkimi traumami XX wieku, nie tylko z Europy Środkowo-Wschodniej, m.in. rzezią Ormian w 1915 r., Holocaustem i

hitlerowską polityką zagłady w czasie II wojny światowej, podziałem Indii w 1947 r., konfliktem bałkańskim czy ludobójstwem w Ruandzie. Zapraszamy także do omawiania ideologicznych fundamentów przełomów z lat 1989/91 z włączeniem roli, wpływu i znaczenia społeczno-kulturowych ruchów opozycyjnych oraz emigracji (np. powstanie węgierskie w 1956 r., polski Październik 1956, ruchy intelektualne pokolenia lat 1960 w ZSRR, Praska wiosna, masowe wygnania Żydów z Polski w 1968 r. pod pretekstem usuwania z partii elementów syjonistycznych, strajki polskich robotników z grudnia 1970 r. i czerwca 1976 r., Akt końcowy Konferencji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie z Helsinek w 1975 r., Solidarność, *pięriestrojka* i *głasnost'* w ZSRR w 1985 r., Obrady Okrągłego Stołu w 1989 r., aksamitna rewolucja w Czechosłowacji, upadek Muru Berlińskiego).

Proponowane zagadnienia:

- Ukryty/zapomniany/uciszony dyskurs: tematy w przestrzeni polityczno-społeczno-kulturowej zabronione/zmanipulowane przez reżim komunistyczny, takie jak: kolonizacja Kresów Wschodnich przez Drugą Rzeczpospolitą Polską; Wielki Głód na Ukrainie; zagłada inteligencji w Związku Radzieckim w latach 1930; gułagi; 1939 r. i II wojna światowa skonfrontowane z nazizmem i stalinizmem; kolaboracja z hitlerowcami; zbrodnie stalinowskie i nazistowskie; Ukraińska Powstańcza Armia z perspektywy polskiej i ukraińskiej; masowe repatriacje powojenne, przesiedlenia i wydalenia lokalnej ludności z odmiennych grup etnicznych w imieniu jednolitego państwa, przesiedlenie mniejszości niemieckich; akcja „Wisła”; Mur Berliński i polityczny podział Niemiec; powojenna kolaboracja intelektualistów z reżimem komunistycznym; represje wobec Kościoła i organizacji wyznaniowych;
- Środki masowego przekazu, a zafalszowana rzeczywistość totalitarna;
- Postpamięć: widmowe powroty przeszłości w międzypokoleniowym przekazie;
- Geopolityka pamięci i traumy;
- Pamiętanie w fazie postkomunizmu: pomiędzy odtwarzaniem kulturowej traumy a wychodzeniem z traumy;
- Psychologiczne i psychoanalityczne ujęcia postkomunistycznego zespołu stresu pourazowego - wady i zalety;
- Traumarbeit – praca traumy;
- Rola empatii, solidarności, tożsamości i projekcji w kulturach traumy postkomunistycznej;
- Komplikacje traumy kulturowej: anachronizm, anatopizm, pamięć wielokierunkowa Rothberga, trauma sprawców, model trójkątny cierpienia;
- Europa Wschodnia jako miejsce podwójnej i wielokrotnej kolonizacji;

- Warstwy historycznej i strukturalnej traumy, traumatyczna utrata (wywołana zdarzeniem) a traumatyczny brak (wywołany przez otoczenie)
- Codzienne afekty i doświadczenie w (post-)traumatycznych społeczeństwach;
- Przemoc epistemologiczna i kolonizacja dyskursu krytycznego w postkomunizmie i badaniach nad postkomunizmem;
- Interferencja kulturowa, interpolacja i ich przecięcia w posttraumatycznych społeczeństwach;
- Wydrążeni ludzie postkomunizmu;
- Cisza i wielosłowność w post-traumatycznym dyskursie;
- Kulturowe języki i dyskursy traumy;
- Opowiadanie o traumie i narratologia opisów traumy;
- Profile kulturowe ofiary i sprawcy;
- Dewiacje traumy: *'trauma queens'*, melotraumatyzm, wiktymologia i i obsesje spiskowe

Zgłoszenia: prosimy o nadsyłanie abstraktów (200-300 słów) niepublikowanych wcześniej referatów, wraz ze słowami kluczowymi i notką biograficzną, do **31 stycznia 2016**. Informacje o przyjętych abstraktach zostaną ogłoszone **15 lutego 2016**.

Języki konferencji: angielski i polski.

Opłata konferencyjna: 250 zł/50 euro (nie obejmuje zakwaterowania w hotelu. Informacje o możliwym zakwaterowaniu oraz wnoszeniu opłat zostaną ogłoszone w późniejszym terminie).

Abstrakty proszę wysyłać na adres: cspp.uwr@gmail.com

Komitet organizacyjny konferencji:

Prof. Bogdan Stefanescu (Filologia Angielska, Uniwersytet w Bukareszcie)

Prof. dr hab. Agnieszka Matusiak (Zakład Ukrainistyki IFS, Uniwersytet Wrocławski)

Dr Dorota Kołodziejczyk (Instytut Filologii Angielskiej, Uniwersytet Wrocławski)

Dr Dorota Żygadło-Czopnik (Zakład Bohemistyki IFS, Uniwersytet Wrocławski)

Sekretarze konferencji: mgr Aniela Radecka (Uniwersytet Wrocławski), mgr Jędrzej Olejniczak (Uniwersytet Wrocławski).

**Research Center for Postcolonial and Posttotalitarian Studies,
Faculty of Philology, Wrocław University,**

**Trauma as cultural palimpsests:
(post)communism against the background of comparative
modernities, totalitarianisms, and (post)coloniality,**

2-3 June 2016

Call for papers

The trauma inflicted on societies under communist regimes and post-traumatic symptoms manifesting themselves across the whole spectrum of public discourses remains one of the most painfully under-researched problems in the study of Central and East European (CEE) cultures. The conference aims to investigate the multiple forms of totalitarian trauma and of the (post-)traumatic transition period in the region. The assessment of the totalitarian past has been the object of divisive and partial political debates, themselves, at times, no more than post-traumatic symptoms at the discursive level. The conference aims to investigate the seriality of trauma in the recent history of CEE (from ghettos to gulags to globalization, from Holocaust to communist and postcommunist mass killings, from concentration camps to immigration camps etc.), as well as the palimpsestic interplay between the different historical and experiential layers of cultural distress.

We encourage potential participants to propose inter-/trans-disciplinary approaches and to devise comparative frameworks which may accommodate trauma studies, transition studies, postdependence studies, postcommunist studies, and postcolonial studies. We welcome transhistorical and transregional accounts of massive traumas of the 20th century in CEE and elsewhere, such as the extermination of the Armenians in the Ottoman Turkey in 1915, the Holocaust and Nazi extermination policies in WW2, the Indian Partition, the Balkan War, or the Rwandan genocide, to name but a few. Attention may be given to the ideological foundation of the breakthroughs of 1989/1991, including the role, contribution and importance of oppositional socio-cultural movements and the emigration (for

instance, the Hungarian Revolution of 1956, the Polish October of 1956, the intellectual movements of the 1960s generation in USSR, the Prague Spring, 1968 in Poland (with the ensuing mass eviction of the Polish citizens of Jewish nationality under the umbrella slogan of purging the Party from the Zionist element), the strikes of Polish workers in December of 1970 and June of 1976, Helsinki Accords of 1975, “Solidarity” [“Solidarność”], the announcement of glasnost and perestroika in the USSR in 1985, the Polish Round Table Talks in 1989, the Velvet Revolution in Czechoslovakia, the fall of the Berlin Wall, and so on).

Suggested Themes:

- Hidden/forgotten/silenced discourses: topics prohibited or manipulated by the communist regime of /in the official political-social-cultural space including the colonization of Eastern Borderlands (Kresy Wschodnie) by the Second Polish Republic; the politically designed famine in the Ukrainian SSR; the extermination of intelligentsia in the Soviet Union in the 1930s; the Gulags; 1939 and the Second World War confronted with Nazism and Stalinism; collaboration with the Nazis; Stalinist and Nazi crimes; the UPA (The Ukrainian Insurgent Army) from the Ukrainian and Polish perspectives; the post-war massive repatriations/resettlements/expulsions of local populations of diverse ethnicities in the name of mono-national state (and the especially traumatic eviction of the German minorities); the Operation “Vistula”; the Hungarian Revolution of 1956; the Berlin Wall and the political division of Germany; the post-war collaboration of intellectuals with the communist regime; repressions of the Church and religious organizations;
 - Mass-media vs. the simulacral totalitarian reality;
 - Post-memory: spectral returns of the past in inter-generational transfer;
 - Geopolitics of memory and trauma;
 - Postcommunist remembrance between reenactment and recovery of cultural trauma;
 - Psychological/Psychoanalytical accounts of postcommunist PTS – Pros and Cons;
 - Traumarbeit;
 - The role of empathy, solidarity, identification, projection in postcommunist trauma cultures;
 - Complications of cultural trauma: anachronism, anatopism, and multidirectional memory [Rothberg], triangular suffering, traumatized perpetrators;
 - Eastern Europe as a site for double/multiple colonization;

- Layers of historical and structural trauma, traumatic loss (event-generated) vs. traumatic absence (environment-conditioned);
- Everyday affections and experience in (post-)traumatic societies;
- Epistemological violence and the colonization of critical discourse in Postcommunism/postcommunist studies;
- Cultural interference, interpolation, crossways in post-traumatic communities;
- Postcommunist hollow (wo)men;
- Silence and verbosity in posttraumatic discourse;
- The cultural language(s)/discourse(s) of trauma;
- Trauma storytelling and the narratology of trauma recounting;
- Victim and perpetrator cultural profiles;
- Trauma deviance: trauma queens, the melotraumatic, victimization and conspiracy fixations.

Application: Submit a 250-300 word proposal with keywords for an unpublished paper and a bio-note by **31 January 2016**. You will be notified by **15 February 2016**.

Conference language: English and Polish

Conference fee: 250 PLN/50 EUR (does not include the hotel accommodation, information on the bank account and accommodation will follow)

E-mail for abstract submissions: cspp.uwr@gmail.com

Organizing Committee:

Prof. Bogdan Stefanescu (English Studies, Bucharest University)

Prof. dr. hab. Agnieszka Matusiak (Ukrainian Studies, Wrocław University)

Dr. Dorota Kołodziejczyk (English Studies, Wrocław University)

Dr. Dorota Żygadło-Czopnik (Bohemia Studies, Wrocław University)

Conference Secretary:

Aniela Radecka (PhD Student, Wrocław University),

Jędrzej Olejniczak (PhD Student, Wrocław University).